

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

**Котелевська селищна рада
Котелевського району
Полтавської області**
вул. Полтавський шлях, 224, смт
Котельва, Котелевський район,
Полтавська область, 38600

*Стосовно пропозицій щодо удосконалення
проекту регуляторного акта*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проект рішення Котелевської селищної ради Котелевського району Полтавської області «Про встановлення місцевих податків і зборів на 2021 рік», а також документи, що надані до нього листом Котелевської селищної ради Котелевського району Полтавської області від 15.05.2020 № 02-43/372/1.

За результатами проведеного аналізу проекту рішення, експертного висновку постійної комісії з питань депутатської діяльності та етики, законності, правопорядку та прав людини та аналізу регуляторного впливу до проекту рішення на відповідність вимогам статті 4 Закону, повідомляємо.

Податковий кодекс України (далі – Кодекс) регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків і зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки тощо.

Згідно з пунктом 12.3 Кодексу сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів. Встановлення місцевих податків та/або зборів здійснюється у порядку, визначеному Кодексу.

Проектом рішення передбачається встановити податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (згідно з додатком 1), транспортний податок (згідно з додатком 2), земельний податок (згідно з додатком 3), єдиний податок

(згідно з додатком 4), туристичний збір (згідно з додатком 5) та відповідні положення до них.

Однак, окремі положення проекту рішення потребують приведення у відповідність до вимог Кодексу.

Щодо додатка 1 до проекту рішення

1. Пункт 2.2. додатка 1 до проекту рішення пропонуємо привести у відповідність до вимог підпункту 266.2.2. пункту 266.2 статті 266 Кодексу.

2. У пункті 7 додатка 1 до проекту рішення пропонуємо привести у відповідність: частину першу - до вимог підпункту 266.7.1, частину другу – до вимог підпункту 266.7.2, частини шосту та сьому - до вимог підпункту 266.7.3 пункту 266.7 статті 266 Кодексу.

3. Пункт 10 додатка 1 до проекту рішення пропонуємо привести у відповідність до вимог пункту 266.10 статті 266 Кодексу, доповнивши підпунктами 266.10.2. та 266.10.3.

4. При встановленні ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, пропонуємо у додатку 1 до додатка 1 до проекту рішення врахувати вимоги підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу, виключивши ставки податку на будівлі та споруди, які не є об'єктами оподаткування.

Щодо додатка 3 до проекту рішення

1. Пропонуємо розділ 8 додатка 3 до проекту рішення привести у відповідність до вимог статті 283 Кодексу, якою визначений перелік земельних ділянок, які не підлягають оподаткуванню земельним податком.

2. Розділ 9 додатка 3 до проекту рішення пропонуємо привести у відповідність до вимог пункту 284.1 статті 284 Кодексу, виключивши абзац другий розділу 9.

3. Підпунктом 13.6. додатка 3 до проекту рішення визначено, що ставки орендної плати за земельні ділянки затверджується окремим рішенням Котелевської селищної ради.

Однак, відповідно до статті 288 Кодексу підставою для нарахування орендної плати за земельну ділянку є договір оренди такої земельної ділянки.

Вимогами статті 2 Закону України від 06.10.1998 № 161-ХІІ «Про оренду землі» (далі – Закон № 161) встановлено, що відносини, пов'язані з орендою землі, регулюються Земельним кодексом України, Цивільним кодексом України, цим Законом, законами України, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до них, а також договором оренди землі.

Частиною першою статті 93 Земельного кодексу України регламентовано, що право оренди земельної ділянки – це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідною орендареві для провадження підприємницької та іншої діяльності.

Відповідно до частини першої статті 792 Цивільного кодексу України за договором найму (оренди) земельної ділянки наймодавець зобов'язується передати наймачеві земельну ділянку на встановлений договором строк у володіння та користування за плату. Частиною третьою цієї статті визначено, що відносини найму (оренди) земельної ділянки регулюються законом.

Водночас згідно із статтею 1 Закону № 161 оренда землі – це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідною орендареві для провадження підприємницької та іншої діяльності.

Статтею 21 Закону № 161 визначено, що орендна плата за землю - це платіж, який орендар вносить орендодавцеві за користування земельною ділянкою згідно з договором оренди землі.

Розмір, умови і строки внесення орендної плати за землю встановлюються за згодою сторін у договорі оренди (крім строків внесення орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, які встановлюються відповідно до Кодексу).

Відповідно до підпункту 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 Кодексу плата за землю – обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Згідно із пунктом 288.1 статті 288 Кодексу підставою для нарахування орендної плати за земельну ділянку є договір оренди такої земельної ділянки, який, зокрема укладається за типовою формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України. Пунктом 288.4 статті 288 Кодексу встановлено, що розмір та умови внесення орендної плати встановлюється у договорі оренди між орендодавцем (власником) і орендарем.

У свою чергу Типовим договором оренди землі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2004 № 220, передбачено, що обчислення розміру орендної плати за земельні ділянки державної або комунальної власності здійснюється з урахуванням їх цільового призначення та коефіцієнтів індексації, визначених законодавством за затвердженими Кабінетом Міністрів України формами, що заповнюються під час укладання або зміни умов договору оренди.

Відповідні форми розрахунку орендної плати за земельні ділянки державної або комунальної власності затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 № 1724 «Деякі питання оренди земель».

При цьому, положеннями статті 288 Кодексу визначено процедуру встановлення, формування та розрахунку розмірів орендної плати за земельні ділянки, в тому числі і за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Отже, законодавством України не передбачено можливості та/або необхідності затвердження органами місцевого самоврядування порядку встановлення розмірів орендної плати за земельні ділянки та фіксованих ставок орендної плати у відсотках від нормативної грошової оцінки землі.

Таким чином, пропонуємо із додатка 3 до проекту рішення виключити норми щодо орендної плати.

4. У додатку 1 до додатка 3 до проекту рішення, яким встановлюються ставки земельного податку, пропонуємо врахувати вимоги статті 277 Кодексу, відповідно до яких встановлюються ставки земельного податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено, розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів.

5. Пропонуємо у таблиці додатка 2 до додатка 3 до проекту рішення врахувати вимоги статей 282 та 283 Кодексу, якими визначені переліки пільг

щодо сплати податку для юридичних осіб та земельних ділянок, які не підлягають оподаткуванню земельним податком.

Щодо додатка 4 до проекту рішення

1. Пропонуємо пункт 2.1. та розділ 4 додатка 4 до проекту рішення привести у відповідність до вимог пункту 291.4. Кодексу, врахувавши зміни щодо збільшення річного обсягу доходу, що внесені Законом України від 30.03.2020 № 540 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», який набрав чинності 02.04.2020 (далі – Закон № 540).

Зокрема, Законом № 540 внесені зміни до пункту 291.4 Кодексу в частині збільшення річного обсягу доходу для першої та другої групи платників єдиного податку. Для платників єдиного податку, які відносяться до першої групи обсяг доходу протягом календарного року не перевищує 1000000 гривень, а для платників єдиного податку другої групи – не перевищує 5000000_гривень.

2. Керуючись положеннями статті 293 Кодексу, пропонуємо Котелецькій селищній раді у додатку 4 до проекту рішення розглянути можливість встановлення фіксованих розмірів ставок єдиного податку для першої та другої груп платників податку залежно від виду господарської діяльності з одночасним обґрунтуванням їх розмірів в аналізі регуляторного впливу до проекту рішення.

3. Згідно із підпунктом 12.3.2. Кодексу при прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та зборів обов'язково визначаються об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначені статтею 7 Кодексу, з дотриманням критеріїв, встановлених розділом XII Кодексу для відповідного місцевого податку чи збору.

Водночас у додатках 3, 4 та 5 до проекту рішення визначаються елементи податків, не передбачені статтею 7 Кодексу, а саме: загальні положення, відповідальність платників єдиного податку, відповідальність за порушення податкового законодавства та контроль податкових органів.

Отже, пропонуємо у додатках 3, 4 та 5 до проекту рішення визначити всі обов'язкові елементи, встановлені статтею 7 Кодексу або зробити посилання на конкретні положення Кодексу (абзаци, пункти, частини, статті та розділи), якими вони встановлені, та виключити елементи податків, не передбачені податковим законодавством.

Враховуючи зазначене, проект рішення Котелевської селищної ради не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Наданий аналіз регуляторного впливу до проекту рішення (далі – АРВ), зокрема його наповнення, не у повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу регуляторного впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами,

внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі – Методика).

Згідно із вимогами Методики розробник в АРВ повинен чітко визначити причини виникнення проблеми, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у кількісному (грошовому) вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, зазначити, які ставки податку діють на відповідній території на сьогодні, проаналізувати причини, чому розмір ставок податків потребує збільшення/залишення на існуючому рівні/зменшення, а також, охарактеризувати та оцінити сфери, на які проблема справляє найбільший негативний вплив.

Проте, розробник обмежився лише текстовим описом проблеми та не навів вичерпних даних у числовій формі, які б обґрунтовували її наявність, важливість та масштаб, не окреслив ті сфери господарської діяльності, на які проблема справляє найбільш негативний вплив.

У розділі 2 АРВ задекларовані розробником цілі державного регулювання не відповідають проблемі, визначеній у попередньому розділі АРВ, викладені не чітко та не є вимірюваними. Визначені розробником цілі регулювань не мають якісного, кількісного та часового виміру, не вказують які проблеми мають вирішити.

У розділі 3 АРВ розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей не проаналізував вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Також розробник не навів жодних розрахунків витрат суб'єктів господарювання, яких вони зазнають як внаслідок впровадження проекту рішення, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Зважаючи на те, що розробка проекту рішення спрямована, зокрема на збільшення обсягу надходжень до місцевого бюджету, відсутність належних розрахунків витрат суб'єктів господарювання не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

Окремо наголошуємо, що в АРВ не обґрунтовані максимальні розміри ставок єдиного податку, що встановлюються для суб'єктів господарювання, та не наведений алгоритм їх визначення.

У розділі 5 АРВ розробником не описаний механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому розробник не врахував, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто яким чином будуть діяти норми проекту рішення після набрання ним чинності.

Розділ 8 АРВ підготовлений з порушенням вимог Методики, а саме, розробник не визначив прогнозні значення обов'язкового показника результативності регуляторного акта: розмір коштів і час, що витратяться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта; а також додаткових показників, які безпосередньо характеризують результативність регуляторного акта.

У Тесті малого підприємництва (М-Тест) не конкретизована інформація щодо консультацій та їх учасників стосовно визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва, а також не визначений детальний перелік процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, що виступає істотною умовою розробки М-Тесту.

Також в АРВ здійснені розрахунки бюджетних витрат органу місцевого самоврядування, до яких увійшли облік суб'єкта господарювання та підготовка звітності за результатами регулювання. Натомість, відповідно до вимог Кодексу до повноважень органів місцевого самоврядування віднесено виключно встановлення ставок місцевих податків та пільг зі сплати місцевих податків і зборів. Процедури обліку платників податків, проведення перевірок, звітування тощо встановлюються Кодексом та не потребують розрахунку в АРВ.

Таким чином, у зв'язку із неналежною підготовкою АРВ, зокрема з відсутністю у ньому необхідної інформації, числових даних та розрахунків, розробником не доведена відповідність проекту рішення таким принципам державної регуляторної політики, як збалансованість – забезпечення регуляторної діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та ефективність – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Підсумовуючи вищевикладене, пропонуємо привести проект рішення Котелевської селищної ради Полтавської області «Про встановлення місцевих податків і зборів на 2021 рік» у відповідність до вимог чинного законодавства України, з урахуванням наданих зауважень і пропозицій, а аналіз регуляторного впливу – до вимог Методики проведення аналізу регуляторного впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151).

Про результатами розгляду цього листа пропонуємо поінформувати Державну регуляторну службу України.

**Т. в. о. Голови Державної
регуляторної служби України**

Олег МІРОШНІЧЕНКО